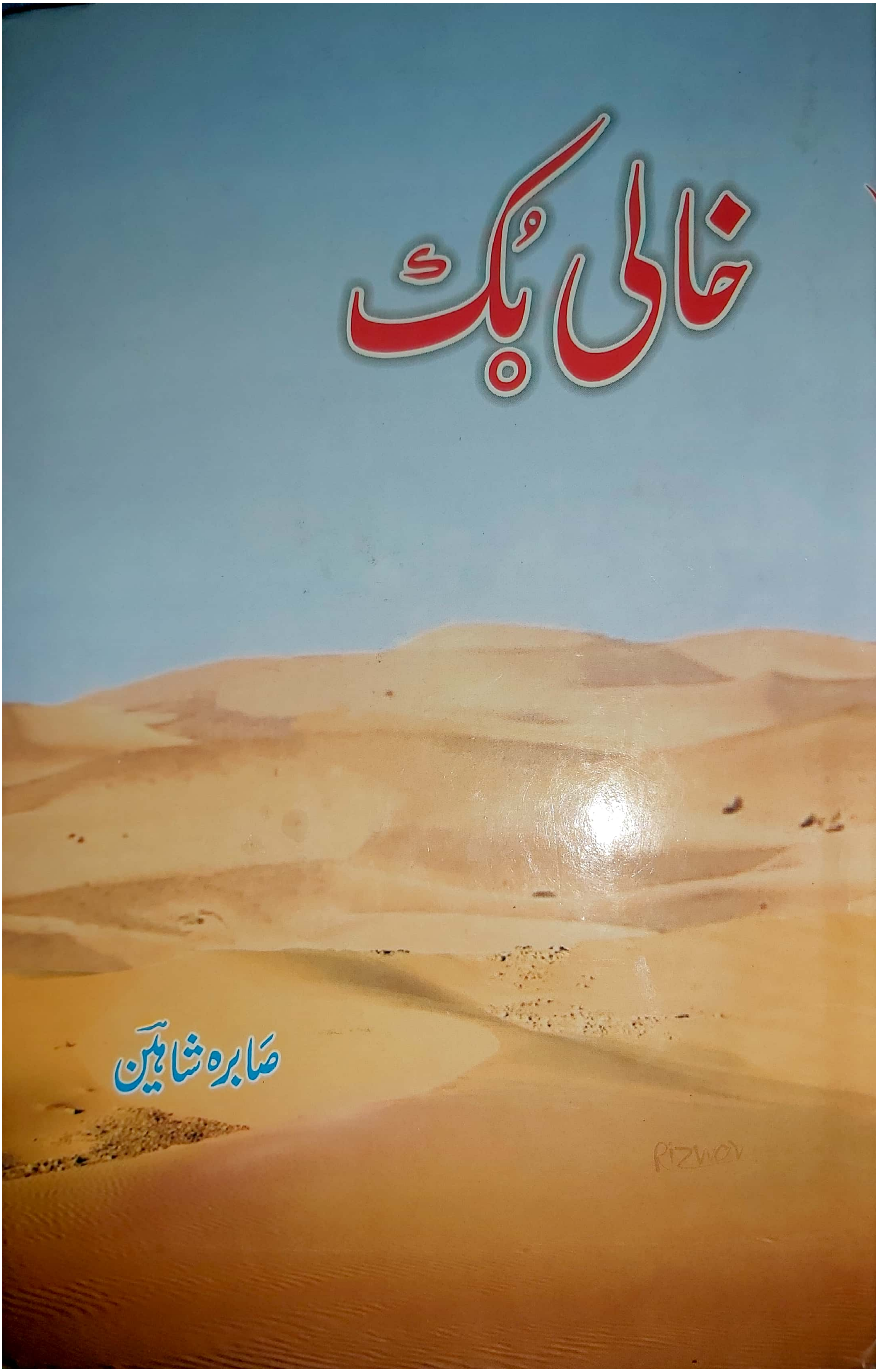

خالی بُک
صابرہ شاہین

ذہین، قابل اور نامور اُستاد اکثر اپنے شاگردوں کی زندگی کا قابلِ فخر حوالہ ہوتا ہے۔ مگر کبھی کبھی ایسا بھی ہوتا ہے کہ کوئی جوہر قابل اپنے اُستاد کی توقیر میں اضافے کا باعث بن جاتا ہے۔

میں اُنہیں خوش بخت اَساتذہ میں سے ایک ہوں جس کے حِصّے میں اِک ہونہار، طباع اور قابلِ فخر طالبہ بطور شاگرد انعام ایزدی بن کر آئی۔ میری مُراد کل کی ننھی مصورہ اور آج کی بالغ نظر شاعرہ، نقاد اور محقق پروفیسر صابرہ شاہین المعرُوف (شاہین ڈیروی) سے ہے۔ جو آج کل گورنمنٹ کالج یونیورسٹی لاہور سے اُردو میں پی۔ ایچ۔ ڈی کر رہی ہیں۔

زیرِ نظر کتاب موصوفہ کا پہلا شعری مجموعہ ہے۔ شاہین کی شاعری میں وہ تمام خصوصیّات موجود ہیں جو زبردَست خلاّق اور فنی حوالے سے پُختہ گو شعراء میں ہوتی ہیں۔

میں نے "شاہین" کو یہ شعری مجموعہ شائع کرانے کے لئے متحرک کیا تاکہ اُس کا کلام اَدبی و فنی پارکھوں سے قرار واقعی داد پا سکے۔ میں کیمیا کا اُستاد ہوں۔ کوئی شاعر یا نقاد نہیں جو شاعرہ کے کلام کی فنی باریکیوں پر بحث کر سکوں۔ آپ کو خود بعد اَز مطالعۂ یہ فیصلہ کرنا ہوگا کہ یہ کلام کِس اہمیّت وحُسن کا حامل ہے۔

کیونکہ

"مُشک آنست کہ خود ببوید نہ کہ عطار بگوید"

محمد صادق

صدر شعبۂ کیمیا

گورنمنٹ کالج، ڈیرہ غازیخان

خالی بُک

صابرہ شاہین

Scanned with CamScanner

انتساب

تربیت دے ناں جیندے پیریں ہیٹھ زمانہ جنّت ہووݨ دی بشارت تاں ڈے سگدے پر اُوندے سر دے بوچھݨ دی سلامتی دی ضمانت نئیں ڈے سگدا۔

اپݨی گال

شعور دی اَکھ کُھلی تے ہِک پاسے ݙکھڑے، دھوڑے، دھابے رولے تے رووݨ تربیت دا نِشابر نِشان ہَن تے ݙوجھے پاسے Faminism نال Commited تربیتیں دِیاں وَن سَوَنیاں آوازاں، تیز عمل تے آزادی دے خوابیں دی مینہہ ملہار دے نال ساہ گھِندی گئی میلڑی چانڈریں دی سوجھل اِچ رِڑھدی حیاتی دی دگ گھِنݨ تھئی لاتھی ہئی۔ سَمجھ نہ آندی ہئی جو سچ کیا ہے؟ کتنا ہے؟ تے کے تئیں ہے؟

سچ تے کوڑ نِتارݨ کیتے حیاتی دے اَݨ ݙٹھے تے اَݨ تُلیے سمندر جھاگݨ، تس پِٹیے تھل تے بیٹ لتاڑݨ تے نامہربان اَسمانیں دی حد ناپݨ کئی سوکھی کار نہ ہَئی۔

پَر لگی دی لاٹ نئیں وِسمدی، ہر دم ہِک لمبی... ای... ای اُݙاری مارݨ دی مُنہ زور خواہش رِیت، رِواج تے بندش بھنبھور دی ہَر ظُلمی زنجیر کوں تروڑ مروڑ کے رکھ ݙیوݨ کانڑ تیار نظری تے اَسّاں دُھوکر چھوڑی۔

سوچ سُنجاݨ دے کالے سمندریں لاہݨ والی اِے پونبل نارجڈݨ کھارے پاݨیئیں دی سلطنت توں باہر نکھتی تے کالے بِشر وال چاندی اُتے

لال چھنوارے تھوڈ نم دی نبولی وانگوں پیلے ہَن۔ جھولی ریت، پتھر، جھاڑ جھلوٹے تے کنڈئیں نال بھری ہوئی ہئی۔ سَارا جمع جتھہ بھوئیں تے کھول تے بہہ گئی اَتے سوچݨ لگی میڈی سالیں صدئیں دی ایں محنت تیاگ تے رولے ردودھے دی قیمت کیا ہے؟

شیت کُئی ہِک جگنو، موتی، پُھل یا چھالے، چاک، ہنجوں، چیکاں، ڈکھڑے تے بے اَنت پندھیڑے؟

کُجھ سمجھ نہ آیا تے سوچ دی ہِک ہِک وَلھ کوں لفظیں دی پھنوار نال تازہ کر حیاتی دے سمجھ آوݨ آلے تے سمجھ نہ آوݨ آلے سَبھو رازیں دا امین سینہ چَاک کر قرطاس دے حوالے کر ڈِتا۔

بابا لوک!

اِے سوہݨا کوجھا، اَدھا اَدھورا جو کُجھ وی ہے میڈا اپݨا کھٹیا وٹیا ہے۔ میں اَپݨے کیتے، ورتیے، سمجھے تے سوچئے دی آپ ذمے وار ہاں۔ اَپݨی کیتی تے نیتی دے نتیجے بھوگݨ تے ساری جزا و سزا دی میں تے صِرف میں سزاوار ہاں۔ اِے تِل پُھل جو وی ہے صِرف میڈا ہے۔ میں خوش آں جو وسیب دے مجبور وسنیکیں وانگوں حیاتی دے کہیں پَل، ویلھے، تے وقت اِچ میں کہیں سمجھوتے، جھَل یا دباؤ دے ہیٹھ نہی لگی۔

میں اِنسانیّت کوں ہدھیڑو بݨاوݨ آلے ہر بے معنی رواج، رِیت تے بندش دے خلاف ہاں۔ البتہ جھیڑے رواج تے رِیتاں انسان کوں انسان دا دارو بݨاوِن تے سماج دِئیں سَب تقسیمیں/تفریقیں کوں ہِک مُٹھ بھاہ

لاوݨ دا وسیلہ ہووِن اُنہیں رواجیں تے رسمیں دی مَیں بِن رستیں بدھیڑ و
آں، تے اُنہیں اگو میڈا امتھڑا ہِنت نواں راہسی۔
میں نقاد نہی تے نہ ای تنقید دے دَل پھیر تے اَصل اصول
توں واقف ہاں بس میڈی ناقص عقل جے تینئیں کم کیتے اَتے جتنا میں سمجھ
سگی آں اُوندے مُطابق "شاعری دِلیں دے سَبھ رازیں دی محرم، پونبلے
تے نرم کرور جذبیں تے لطیف ترین احساسات دی مصورہ، کائنات دے
گجھیے تے لکیئے رازیں دی کھوجی، فطرت دی سنگتائی تے حیاتی دی بالغ
نظر تنقید ہووَݨ دے نال نال شرح وی ہے۔"
ایں حوالے نال اَساں آکھ سگدے ہیں جو فنِ شعر گوئی حُسن و حقیقت
دے بھرویں، بھرپور تے سوہݨے امتزاج دا تخیل دی اعلیٰ ترین سطح تے
فنکارانہ اظہار ہے۔
میں اَپݨے شعریں وِچ ایں گال دا لحاظ کر سگی ہاں یا نہ۔ اگر کیتے تے
کِھڑی حَد تک؟ ایندا فیصلہ مَیں اَپݨے قاری تے چھوڑیندی آں۔
آخر اِچ میں تھوریت آں سرائیکی دے مُہاندرے شاعر جناب
سُرور کربلائی مرحوم دی جنہیں میڈے ایں شعری مجموعے دی پہلی تسوید (مسودے
کوں صاف صاف لِکھݨ) اَپݨے کہیں شاگرد کنوں کروائی (میں اُوندے نال کنوں
واقف نئیں) جے کربلائی صاحب حیات ہوندے تے نیت ایندی تکمیل اُنہیں دی
معاونت نال تھیوے ہا۔ پر ازل دے سڈے سَاڈے بدھیلو تے نئیں ہوندے نال
میں خاص طور تے شکریہ اَدا کرݨ چاہندی آں اُردو دے نامور تے معروف

شاعر جناب وحید تابش دا جنہیں میکوں شاعری دی اَبجد کنوں واقف کرایا قدم قدم تے میڈے مشیر رہیئے۔ میڈا پورا سرائیکی کلام پڑھیا، سُنیا تے انتخاب دے ہر مرحلے دی چھان پھٹک وِچ مشاورت کیتی۔

ایندے علاوہ میں تھوریت ہاں اپنے کیمیا دے اُستاد جناب پروفیسر محمّد صادق گورنمنٹ پوسٹ گریجویٹ کالج ڈیرہ غازیخان دی جنہیں اپنی مشفقانہ ڈانٹ ڈپٹ تے برمحل جھاڑ نال میڈے مزاج دی مخصوص سستی تے آلس دا شافی علاج کیتا۔ کتابت کنوں اشاعت تک دے ہر مرحلے وِچ خاص دِلچسپی گھِدی۔ اُنہیں دی ایں اِخلاقی محنت و معاونت نال میں ایں کتاب کوں چھاپݨ دی اے اَوکھی گھنگ دھال بیٹھی آں۔

سوہݨا سئیں کتاب تہاڈے ہتھ اِچ اِ ے تے فیصلہ کرݨ تہاڈا حق۔ میڈی حد بس ایہو تک ہئی۔

صابرہ شاہین

۲۲، جون ۲۰۰۷ء

سرائیکی اِملا دا ٹنٹا

سرائیکی لکھتاں دا مطالعہ کریندے ویلھے قاری دا اصل مسئلہ صحیح قرأت ہوندے۔ افسوس نال آکھݨا پوندے جو سرائیکی وِچ تحریری اَدب دی اِتنی پُراݨی تاریخ موجود ہے۔ ہر صنفِ اَدب دا کافی و شافی مواد ہے۔ وَل وی سرائیکی اِملا دا ٹنٹا اَج توڑیں موجود ہے۔

دُنیا ترقی کر تے ست اَسمان ڈھاوݨ کان تیار ہے تے سرائیکی لِکھاری اجݨ تئیں اَپݨی لِکھت دی اِملا متعیّن نئیں کر سگیا۔

سرائیکی دی ہر کتاب اِچ اِملا وکھری اے تے کُجھ سمجھ نئیں آندی جو سرائیکی حروفِ تہجی وِچ کیہڑے لفظیں دا اضافہ تھئے تے انہیں دی اَصل شکل، شناخت تے قرأت کیا ہے؟

مَیں جݙݨ اَپݨی کتاب چھاپݨ دی سوچی تے سَب کنوں وݙا مسئلہ ایہو ہا کتابت دے دوران کئی دفعہ قلم روک تے لفظیں دی اَصل بناوٹ تے اِملا دا مسئلہ حل کرݨ سانگے پہلے دیاں لکھتاں پڑھݨ دی ضرورت پئی۔ کئی کتاباں ݙیکھݨ پڑھݨ دے بعد پتہ لگا جو سرائیکی حروف کمیٹی نے ایں مسئلے کوں ہِک پہلے حل کرݨ دی بھرویں کوشش کیتی ہئی۔

مولانا نُور احمد فریدی جیہڑے دیوانِ فرید دے ترجمہ نِگار تے شارح ہِن

دیوانِ فرید اِچ تحدیثِ نعمت دے عنوان نال سرائیکی زبان دے اضافی حروف تہجی دا تعین کرݨ دی کہانی سُݨیندے ہوئے فرمیندِن:۔

"سرائیکی زبان کے اضافی حروف متعین کرنے کے لئے جب اُن (دبیرالملک) کے دولت کدہ پر پہلا اجلاس ہوا تو اُس میں علامہ طالوت اور نیاز مند کے علاوہ درج ذیل حضرات نے بھی شرکت فرمائی۔

۱۔ مولانا نصیر الدّین صاحب خرم بہاولپوری

۲۔ مولوی فیض محمّد صاحب، ریٹائرڈ ڈسٹرکٹ جج بہاول پور

۳۔ پروفیسر شیخ محمّد معین الدّین، ایم۔اے

۴۔ پروفیسر عطاء محمّد خان صاحب دِلشاد، ایم۔اے

۵۔ منشی واحد بخش خان صاحب بلوچ، بی۔اے

کمیٹی نے متفقہ طور پر اُردو حروفِ تہجی میں درج ذیل چھ حروف کا اضافہ کیا۔

ٻ (ٻیر)، ڄ (ڄالھ)، ڄ (ڄُل)، ݙ (ݙوایا)، ڳ (ڳالھ)، ݨ (کرݨ منڑ)"۔

(نور احمد فریدی۔ دیوانِ فرید حصّہ اوّل قصرالادب رائیٹرز کالونی ملتان ۵ جنوری ۱۹۷۸ ص ۱۰،۹)

دیوانِ فرید اِچ ایویں اِی ہِک بئی جاہ تے مولانا سرائیکی حروفِ تہجی دی نویں تبدیل شُدہ صورت دے بارے آہدِن:۔

"سرائیکی زبان کے اضافی حروفِ تہجی جو دبیرالملک مرحوم کے زمانے میں سرائیکی دانشوروں کے مشورہ سے اُردو حروف تہجی میں شامل کئے گئے تھے۔ اَب اُن میں ردّو بدل کی ضرورت محسوس ہو رہی تھی اور یہ تحریک کافی زور

پکڑ چکی تھی۔ ۱۵ مارچ ۱۹۷۵ء کو ملتان سرائیکی ادبی کانفرنس میں سرائیکی حروف
کمیٹی نے جس کے صدر سیٹھ محمد عبیدالرحمان صاحب تھے خاصی بحث و تمحیص کے
بعد بصورتِ ذیل اِن کی علامات میں تبدیلی منظور کرلی۔
طے پایا کہ نقاط کی جگہ گول دائرہ سے کام لیا جائے اور "ڈ" میں
بجائے نیچے دائرہ دینے کے یہ نشان اوپر بنایا جائے چنانچہ اب اِن کی
ہیئت اِس طرح سے ہوگئی۔
ٻ کی جگہ بؔ، ڄ کی جگہ جؔ، ڈ کی جگہ ڈؔ، ڳ کی جگہ گؔ اور ݨ کو اپنی حالت
پر رہنے دیا گیا۔

(نور احمد خان فریدی مولانا، دیوانِ فرید حصہ اوّل، قصر الادب رائیٹرز کالونی ملتان ص ۱۳-۱۲)

دیوانِ فرید حصہ اوّل دی تاریخ اشاعت ۱۵ جنوری ۱۹۷۸ ہے۔ ایں
کتاب دی اشاعت دے بعد چھپیاں جتی کتاباں میں ڈیکھ سگی ہاں اُنہیں اِچ
کمیٹی دی طرفوں حروف دی طے شدہ شکل کوں اپناوݨ دی سنجیدہ کوشش کہیں
کتاب اِچ نظر نئی آندی کئی اِستثنائی صورت ہوئے تے مَیں مجبور ہاں۔
لوگ اضافی حروف دی نویکلی شناخت کیتے نقاط دا استعمال وی کریندِن
تے دائرے وی لاگھندِن۔

مثال کیتے میں سرائیکی ادبی بورڈ دی چھپی کتاب پیام فرید طبع دوئم
نومبر ۱۹۹۵ء مرتبہ ڈاکٹر مہر عبدالحق پیش کریساں جیندے اِچ (ٻ، ݨ، ڄ)
کوں کمیٹی دے فیصلے مطابق لکھیا گئے پر (ڈ، ڳ) دی صورت گری اِچ صرف نقاط
استعمال کیتے گئین (او وی حرف دے تلّے) بعض اوقات تے نقاط لاوݨ دی

ضرورت وی محسوس نئیں کیتی گئی۔ مثال دے طور تے۔

مصرعہ	حرف	صفحہ نمبر	کیفیت
ݙیڑھا کھاوے گھر اگ لاوے	(گ)	۱۸۷	کئی مخصوص نشان کائنی
کیڈے کجل مساگ گیو سے	(ڈ، گ)	۱۹۳	کیڈے دے (ݙ) تے نشان کائنی (مساگ) دے گاف دا نشان نداد (گیو) سے دے گاف تلّے نقطہ لایا گئے۔
شان شرم گیا بھیم بھرم گیا دین دھرم گیا دیر حرم گیا	(گ)	۳٦٨	کہیں گاف تے کئی نشابر نشان کائنی۔

ایہا صورتِ حال پوری کتاب اِچ موجود ہے۔ سوال اے پیدا تھیندے جو سرائیکی حروف کمیٹی دے فیصلے کوں سرائیکی ادبی بورڈ تے مہر عبدالحق جہیں دانشور نے آخر کیوں نظر انداز کیتے؟

ایں ساری بحث دے بعد میں اپݨی اصل گال آلے پاسے آوݨ چاہساں۔

میں محسوس کیتے جو تحریر اِچ سرائیکی دے اِنہیں ݙو حروف (ݙ، ڳ) کوں جیکر اُتے دائرہ لا کے لکھیا ونجے تاں اُتے لگݨ آلے دائرے لفظ دا حِصّہ بݨݨ دی بجائے محض اضافی تے بدنما گول دائرے ݙسدن تے لفظ دی صحیح قرأت اِچ معاون بݨݨ دی بجائے قاری دے ذہن کوں بھٹکا ݙیندن وَل تحریر دا حُسن تے صفائی وی متاثر تھیندی اِے۔

لیکن ایہے دائرے جیکر حرف دے تلّے سجے پاسے لا ݙتے ونجن تاں قاری دا ذہن اِنہیں کوں نظر انداز نئیں کر سگدا تے لفظیں دا حُسن دی

باقی راہندے۔
اِیں سانگے میں اِنہیں ڈٖو حروف دے دائرے ہیٹھ لاون دی جرأت کر چھوڑی اے۔ میڈٖی کتاب اِچ ہُݨ "گٖ" کوں گ تے "ڈٖ" کوں ڈ دی شکل اِچ ظاہر کیتا ویسی۔

صابرہ شاہین
۸ ، اپریل ۲۰۰۷ء

ترتیب

نظماں

ڈوہڑے

گیت

غزلاں

کافیاں

نظماں

کون کرے اِنصاف

وَنگاں ہِن ہتھکڑیاں ساکوں
پیریں نیل پذیبیں دے
نتھ نُکیل غُلامی والی
طَوق ڳچی وِچ ہار تھیا
مُنہ مُساگ سُہاگ ساڈے دا
سانول ساکوں مار ڳیا
ایں عالم اِچ سوہنا سائیں
سَچ تے کُوڑ نِتارے کون
تیڈے ظالم ہتھ کوں روکے
ساڈے دَرد سہارے کون

ہِک نار اَمبیں دے بُور جیہیں

وَڈی نازک نَرم کرور جَیہیں
ہِک نار اَمبیں دے بُور جَیہیں
کھَٹ مِٹھڑا لہجہ رَس بھَریا
اَکھ کالی کوہِ طُور جَیہیں
ہِے زُلف سِیَہ کُنڈلیں والی
لَو مُکھ دی وقت اُسُور جَیہیں
لَب لال چھنوارے کھَجیاں دے
بُت ریشم اَصلو حُور جَیہیں
کہیں اَکھ دا دھوکا چا گئی اِے
رُت روندی تھَل وِچ آ گئی اِے

ہیا کجھ وی نئیں سُجھدا

خُدا جانڑے جو
انگلیں نال
ہک ہک کولڑے ونگ تے
مُحبّت اِچ
او کیا لِکھدے
جو کچے پونبلے ونڑ اِچ
ایویں پاڑیں توں
پتریں تنئیں
اندھاری شوکدی ہے تے
ہیا کجھ وی نئیں سُجھدا

بول بھاویں نہ بول

لَب سینسر تھیون تاں ڈھولا
بُت الواوݨ لگدِن
بُت الواوِن تے تعزیراں مٹی کھاوݨ لگدِن
سَت اَسمان اُموندھے تھی کے
چکر پاوݨ لگدِن
بُھوئیں پھٹ پوندی ہے تے جھولے
بُھل بخشاوݨ لگدِن
توں وی چُپ دی ہُس اِچ ساوَل
لُوں لُوں ڈُکھݨ گھول
رَگ رَگ آپ سُݨاوے قِصّہ
بول بھاویں نہ بول

نوٹ :- (Official licensing or suppressing) Censor
ملامت کرنے والا ، الزام لگانے والا ، نکتہ چین، عیب گیر، سرکاری طور پر کتابوں یا اخبار سے نامناسب اور باغیانہ حِصّہ کو حذف
اِس نظم میں لفظ سینسر سرکاری طور پر اصل متن کا باغیانہ حِصّہ (چاہے تقریر کا ہو یا تحریر کا) کو حذف کرنے کے معنی میں استعما

تھورا

زُلفاں وَل رَا بیل نہ تھیسِن
سَیت اِیویں بانہہ بیل نہ تھیسِن
رُت ساوݨ دی وَل آسی پَر
سَانول ساڈے میل نہ تھیسِن

بقیہ حاشیہ ۔ گیا ہے ۔ اِس نظم میں بُنیادی خیال کی مکمل عکاسی صِرف اِسی لفظ سے ہی ممکن ہے ۔
مجھے سرائیکی کا کوئی بھی متبادل لفظ اِس احساس، خیال اور حقیقت کی عکاسی کرنے والا نہیں لگتا ۔

پاندھی

سوین سنج دے ڈُسکن لگدِن
ہِک دِلڑی ڈُو نَین
پیت پُنلڑی راہ اَولڑی
رات ڈِراکِل ڈِیٹھ
ڈِر توُں ڈِجکِن
کنبن پھتکِن
نہ کر سگدے وَین
دَرد مُٹھے اِے بھولے پاندھی
سَفر جناندی رَین
رُل گئے سُکھ تے چَین

سُکھ دی سیج تے سَمَن ٹکوڑ

آ، ڑی دِلڑی، بَر دو جُلوں
آپو جاݨ تے، رَستہ بُھلوں
سِک سُہاووں، سِسڑی ہُلوں
بے مُل تھیووں، ککھیں تُلوں
جھورے جھُروں، جان کوں جالوں
کنڈڑے وڑنجوں، چھالڑے پالوں
دُھپ چا ویڑھوں، تَس نبیڑوں
مُنہ نہ تکوں، خیر نہ پِنوں
کھیں وَݨ دا نہ لُرکا گِھنوں
سوچ دی گانی، گل چا پاووں

پندھ پذیب ، وَدے چھنڑکاوول
بَجھ بجھ ہُٹوں ، ہُٹ ہُٹ بھجول
وَدھ ، وَدھ تھیووں دھوڑ و دھوڑ
سُکھ دی سیج تے سسّنڑ کوڑ

سوال

کانھہ کریر تے لائی لانڑے
خالی ویڑھا سُنجے بھانڑے
کے تئیں ہتھ چا خیراں منگسن
ساڈے نِکے بال اَیانڑے
کے تئیں تیڈیاں ساڈیاں جھوکاں
سڑدیاں، بلدیاں، جھردیاں راہسن
مہندیاں سوہنڑ سہاگ ساڈے دیاں
مِٹی دے وِچ رلدیاں راہسن

بیڑی ساڈے سیت دی سانول

لوڑھی رکھسن میں مُہانڑے

کے تئیں ہتھ چا خیراں منگسن

ساڈے نِکے بال ایاّنڑے

توں تے میں

میڈی جند ملوکڑی سانول
قول میڈے سب کوڑے
بے وس ہستی ئیں وستی دی
سر مٹی منہ دھوڑ اے
اے تئیں سچ اے سوہنا سائیں
اگو سمجھ نہ آوے
تیکوں بدھ کے چاون کیچی
ئیں توں تھل شرماوے

کالڑی رات کلھیپے دی

ہِک کالڑی رات کلھیپے دی
دَل نار کچی کچنار اِے
کجھ پَندھ اولڑے پیت بِھنے
لُوں لُوں وِچ ڈر ڈرکارے
اکھ تانگھ تِلولا توڑ تائیں
بُت تَس وِچ تِڑکدی تار اِے
ہِک لُسکا کوڑے لاریں دَا
وَل پُونبل خواب کُنوارے
کُج پپلیں نال، گِھنے اولے
متاں باز کُئی جھٹ مَارے

مجبوری

بھلا کے تئیں مَیں، تنڑیندی رہاں
اِے مُحبّت دی تانڑ
آخر کے توڑیں، تیڈے وعدے دی بُکل
مَیڈا اِسر لکیسی
مَیکوں بخش ڈیویں
مَیکوں بخش ڈیویں
تیڈے گرم، بھر پور سینے دی گرمی
مُحبّت سہارا
فقط کُوڑا لارا

میکوں بخش ڈیویں
چھلا، چُنی، وَنگاں
تیڈی ہر نشانی
آخر ڈھول جانی
کُھجی ہیٹھ رکھ تے
میں وَل ویندی پئی آں

تیڈٖے نال اے کیویں تھیوے

ڳل، ڳلاواں تھیندا دَرد ییتیمی دا، دِل

تیڈٖے مُنہ تے وی چاڑیں دی بارش ہوندی

تیڈٖی آس دے وی سارے، سَت ماڑ اُجڑدے

تیڈٖے گھُنڈ کوں وی بھاہ لگدی تے توں وی

اپنی اَنڑ سجھی سُکھ سیج دے روونڑ، روندا

تیڈٖے خواب نمانے ڈٖتھی، اکھیں وِچ تُلدے

ناز تیڈٖے دے سارے پُھل، ہیریں وِچ رُلدے

مَیں کملی، بے سَیتی ہَر دَم اِہیو سوچاں

پَر نہ سمجھاں

توں تاں رَبّ ہئیں، تیڈے نال

اِسے کیویں تھیوے

مُکلاوا

آ ، سُݨ سنگتاݨی ، بھَن وَنگاں
وِچ زُلفیں ، مِٹی پا چا
سُکھ سیج ، وہاݨا ، طول میڈی
چُنی رتڑی کوں
بھاہ لاَ چا
تَسی تھل دی ریت تے ئیں سمٹے
وِچ ریت میکوں
دَفنا چا
پَتی جیویں ، ماݨے سیج سَدا
ہَئی اِے ہِک مِنت لاَ چا

بَس چار چدھاروں قبر اُتے
ہکو نام پُنل لکھوا چا
پچھیں بے شک توں
مُکلا چا

کُوک

پیریں چھالے اکھ پَرنالے
سوچ پھوکیندی صُور
پینگھ جھوٹیندیں لَڑ تُرٹا
تے جھوکاں رَہ گیاں دور
خواب تھئے اُو کِنڑ مِنڑ سَاونڑ
اَمباں دے او بُور
مُٹھی جِندڑی نَرم کرور

نیڑے دے ہِر سہرے

ہِک پوہ دی رات بُری
بَر وِچ
اُتو بجلی دے کَڑکارے
اِڈو اَنّ ڈِٹھی دا ڈِر کالا
اُڈو شُوں شُوں نانگ شُکارے
ہمی لُوں لُوں زہر زہیری دا
اَنگ اَنگ وِچ لال اَنگارے

ہے رستہ کالی نئیں کوجھی
تے پیر مُڈھ سے بیکارے
ہن ہر سہرے ایں نیڑے دے
ڈیوے بوڑ بھاویں یا تارے

مُحبّت

مُحبّت شوکدی نئیں ہے
مُحبّت بوڑ ڈیندی ہے
اِے کہیں تے ترس نئیں کھاندی
پناہ ڈے لُوڑھ ڈیندی ہے
مُحبّت تھَل وِچھوڑے دا
مُحبّت تَس دی دھرتی اِے
ایں دھرتی تے
کہیں جاء وی کڈہیں پانی نئیں مِلدا
مُحبّت رات دی ہَنج اے
مُحبّت ہجر دا ہوکا

مُحبّت دل دا چھالا اِے
کلہیپا ہے کِشالا ہے
مُحبّت ڈُکھ دی مالا اِے
مُحبّت اُو دُعا ہے جو
کڈھیں عرشیں نئیں پُجدی
ایں دُنیا کوں ہرایا ہے
کہیں جاء آپ نئیں ہردی
مُحبّت مار ڈیندی اے
مُحبّت آپ نئیں مَردی

غلط فہمی

دِل دا ہر ہک پَھٹ تازہ ہے
میں سمجھی ہم وقت دَا مَلَم
بت دے ہر ہک پھٹ دے وانگوں
دِل دے ہک ہک پَھلدے پَھٹ کوں
ہولے ہولے بَھر اِی ݙیسی
جیونڑ او سوکھا کر اِی ݙیسی

ڈھولا

بیتی ٹُر گئی نال بلوچاں
کھیڑے گھن گئے ہیر
ساڈے سِر دا بوچھن
ڈھولا
اَج وی لیر کتیر

ڈات

تانگھ دی سانگ تے سِر ہے رہندا
رُوح سِسکرائیں وات
بُھل گئے سوہرے پیکڑے سارے
اکھیں لئی برسات
واہ ڈاتے دی ڈات

اَنت

احساس دی پتلی پونبل وانگوں
سوچ دی وَلھ وی ٹُک گئی
اَکھ دا مینہ وَس وَس کے ہُٹا
وَت وی نہ اِے بُجھ گئی
جند مُکدی مُکدی مُک گئی

پارت

رُوہ وِچ رُوح دی آس لُٹیجے
بوٹی بوٹی ئاسس کپیجے
ئانول آہدے تھوڑے پڑتیجن
بھاویں ڈینٹیں ہاب تھیوتیجے
جُھر جُھر ہڈ پئے تھیون پولے
تَس وِچ لُوں لُوں ئپانی گولے
تَھل دی ریت اے پارت ہودی
غیر دا ہَتھ اِے گُھنڈ نہ کھولے

کیندے ہتھ کوں روکاں

ساہ دی ساول سُکدی ویندی
بھانڑ سُنجے سُنج جھوکاں
دِل دی قسمت اوہا اَج تئیں
طعنے ، کِھلاں ، ٹوکاں
ڈِے نہ ڈھیر اُلانبھے سینگی
کیندے ہتھ کوں روکاں

شام ڈھلے تاں

شام ڈھلے تاں ڈُکھ دا ڈیوا
ہَولے ہَولے بَل ویندا ہے
تن بے آس تھی ہِک جنگل دی
ویرانی اِچ ڈھل ویندا ہے
عِشق دی اکھ دا وَکھرا موتی
تَھل دی ریت اِچ رَل ویندا ہے
دِل تے آرا چل ویندا ہے

جیوݨ

مَیں کلھی ، تے چن وی کلھا
کلھے رات دے راہی
کلھیاں جالیں ، خالی پینگھاں
سوچاں ، چھبیل ، کائی
کلھے روہ تے مونجھے دریا
سُنجے تھل تے بیٹ
جیوݨ بلدی ریت

اَگو پچھو ڈِراِی ڈِرہِن

بَھجو جے تیئیں بَھج سَگدے اُو
بچو جے کر بچ سَگدے اُو
چار چِدھاروں ڈِیندئیں ڈَند اِن
شوکدے مُشکی ڈھورے ڈھنڈ اِن
موت دا ہوکا جاء جاء ہُکے
جی بُت دَا نہ جھگڑا مُکے
حال زہیراں تے لَب سُکے
ہُݨ کِتھ ویسوں تے کیا لُکسوں

گھر تاں بَہ ہِن
سنگی سَر ہِن
اگو پچھو
ڈِر اِی ڈِر ہِن

اَلمیّہ

کئی دِلیں دی دَھڑکن ہامی
سے اَکھیں دا خوابؔ
جیندی خاطر میں چا کیتی
جند اَپنْی تَس ہابؔ
او، ہا ہِک سَرابؔ
ترُٹ گئے سارے خوابؔ

سوال

ڈیٖنہہ ڈراکل رات ازل دی
ڈکھڑے درد پندھیڑے
ہک ہک ہنجوں ڈات اکھیں دی
پل پل مُسدے ویڑھے
ہر سینگی سنگتانی رُٹھی
رات ڈینہاں گھر جھیڑے
اینجھا جیوݨ، جیوݨ جوگی کے تئیں کون نبیڑے
کتھیں توں پچھاں سیت ہری دا
کڈݨ آوارہ ڈیسی
رُت پاسا پرتیسی

ڈَر

نرم کرور ہِن جذبے سارے
کُولیاں پُونبل سوچاں ہِن
شبنم جئیں ہے کھِل وی میڈی
لہجے وچ وی لوچاں ہِن
جنگل بیلے لائی لاݨے
وَسدے ویڑھے بھرتیے بھاݨے
تیڈے ناں توں مُفت وکاݨے

پر اے ڈر ہے وقت دی اَندھی
بے حِس ظالم سخت ہوا وِچ
سِر دا بوچھن لہہ نہ وَنجے
روح دی کوٹھی ڈھہہ نہ وَنجے

بھوگ

اُٹ چیتی دے بار تے چاواں
پَر چیتی کیویں ٹھمکاواں
اَپنا گھُنڈ میں کیویں چاواں
کیویں گھِناں جوگ
کون بُھگیسی بھوگ

پھٹن اوترے لوک

کلھی کونج وَدی کرُلاوے
سَت کوہ توڑیں پھیرے پاوے
ڈھول سجنڑ جے کر گھر آوے
وَسم اُجڑی جھوک
پھٹن اوترے لوک

زاری

ساہ سکرات لگی ہے سانول
آ ہِک جھاتی پا وَنج
منگتے ہیں پر کجُھ نئیں منگدے
بس ہِک تھورا لا وَنج
ساہ ویندے ہیں مُکلا وَنج

وَلدا

چُپ تے سناٹے دَا راج اِے
سُنجی سیج تے سَٹریا ڈاج اِے
میں بھَل کیویں عید مَناواں
میڈے سِر تے ڈکھ دا تاج اِے

صلاح

کالی رات تے خالی سَڑکاں
اَکھیں جھَردے نالے
چُپ جندرے دا پہرہ دِل تیں
لَب ہِن چھَالے چھالے
سوچ کُرہ دے وَس پئے گئی تے
بُت کوں کھَا گئے پالے
بے حِس بَرف جتّیں موسم وِچ
کون پَریتاں پالے
گالھی سَٹ گھت بھالے

اُلانبھا

اُجڑ رُت دی رتوڑ وی کالی نئیں تھئی
چمک تھولی اَکھیں دی ہالی نئیں تھئی
ملاحت وی تھوڑیں دی باقی ہے سانول
تے ساہ کاں جھولی سوالی نئیں تھئی
توں اُکتا کے اُلفت دا بُت بھور چھوڑی
کفن وی نئیں ڈِتا ایویں لوڑھ چھوڑی

اِقرار

اِک سوہنی سُکھ سیج دی سوہنی
سوہنی چیتر بہار
نت نِت دل دھرتی تے وَسے
شوق دی مینگھ ملہار
بَنڑ بَنڑ شوخ پُھنوار
دَھڑ دَھڑ دل دے اَندر دَھڑکے
ہوت پُنل دا پیار
سینگھی سَو سَو وار
طعنے نہ پئی مار

ڈر

لاٹ پلاٹی ڈنہہ ڈسدے تے
رات وی لہندی پئی اے
اَج اِک مُدّت بعد لُباں تے
لالی آندی پئی اے
ہولے ہولے روح پئی کنبے
اَکھ شرماندی پئی اے
اللہ خیر کرے کُئی دھوکا
دِلڑی کھاندی پئی اِے

کیہ تھیسی

اَکثر مَیں سوچیندی راہندی آں
اِے پریم سنہرے کیہ ہوندِن
باہیں دے جُھوٹے کیہ شئے ہِن
اَکھیں دے گھیرے کیہ ہوندِن
تَس تھل ماردی کینجھی ہے
سَسّی دے زیرے کیہ ہوندِن
اکثر میں سوچیندی راہندی آں
اکثر میں سوچیندی راہندی آں

کیوں رانجھے پُنوں یار مِتھل
سب جِسمیں دے طَلبَاؤ ہِن
کیوں سارے بُت وِکاؤ ہِن
اکثر میں سوچیندی راہندی آں

کون دریا دے پار لگسن

سَمّل سَفر دا ہے پُورا جانی
تے کمراں کَس کے تیار بیٹھوں
مونجھا کے آخر وَطن دیاں جھوکاں
تھی دِل دی کشتی سوار بیٹھوں
پتہ نئیں وَقت کیا گنڑی اِے
تے کِتھاں وَنج وَل کچار لگِسن
ہے سَیت سیڑھیں دَا کون سَانول
تے کون دریا دے پار لگِسن

نصیبؒ

خبر ہے میکوں او بے وفا ہے
اُوندی محبت وی ہِک دَغا ہے
مَیں جَانڑدی ہاں جو اُوندی اُلفت
میڈے تقدس کوں سَاڑ ڈیسی
میڈا تفخر تے مانڑ سَارا
او کول آ کے لتاڑ ڈیسی
پَرائے وی سوچیئے کڈہیں سہیلی
جو دِل دے قِصّے عجیب ہوندِن
وِچھوڑے چیکاں تے تھل دے روّلے
اُساں جہیں دا نصیبؒ ہوندِن

کیا جانڑوں

اساں آیا نڑے تے کموراں نڑے
اساڈیں اکھیں دے وچ اُڈردِن
اُجڑ دیں رُتیں دے ریت ذرے
تے بھُر دے خوابیں دے گجھ مُنارے
اساں وفا کوں بھلا کیا جانڑوں
اساں وفا کوں بھلا کیا جانڑوں
جو عشق دے سب رموز رمزے
تے حُسن دے سارے ناز غمزے

اُساڈی خاطر عجیب جتیں ہِن
تُساڈے دِل وانگ ساڈی وَستی
دے سارے وَلدے غریب جتیں ہِن

ڈھیر اَلاوِن

مچھر جیڈے

مچھر دی پَروازیں جیڈے
اَپݨے آپ کوں باز سَڈاوِن
پَر مارِن تے سَمجھن
سَت اَسمان ڈھاوِن
وقت پُوے تاں
وَا جتلا سِر بارناں چاوِن

بھُل

مَیں سمجھی ہم اُوندیں اکھیں
اُوندیں باہیں تے ہتھیں دی
ہَر حرکت تے ہَر جُنبش وِچ
مَیڈا پیار لَہو بَنْڑ واہندے
شاہرگ دے وی نیڑے راہندے
مَیں سمجھی ہم اُوندے دِل دی
ہر دھڑکن اِچ مَیں نچدی آں
اُوندے خوابیں دی جَنّت اِچ
مَیں ہوندی ہاں مَیں وَسدی آں
پر اَج اَندھی رَات دی چھاویں

اُوندے باہیں دے گھیرے دی

بے حِس برف دی ظُلمی چِل اِچ

میڈی نرم کمزور جوانی

اوپری شیشے دے وانگوں رُل گئی

اَپنا جیوݨ رَستہ بھُل گئی

خواہش

جو، لال کبوتری ہوندی مَیں
ایویں ٹُک ٹُک کے نہ روندی مَیں
رُوح جُھمدی ، تَن آزاد ہوندا
سُدھ سپھڑی، تے مَن شاد ہوندا
شاہ پکھڑو دِل ، اِسے خواہیں دَا
کھیں ڈُوبھے نال آباد ہوندا
منظور دِلیں دَا ، آویندا
وِچ مَن دے ڈھول سَماویندا

نہیہ لا کے راز نیاز اندر
گل گانی پیت دی چا پیندا
اُوندی، ہو، ہاتے، پَرکھولاں ہا
بیٹھی گبھکوں گبھکوں بولاں ہا

خبر

ڈاڈھی اوکھی رات وہاݨ
جیڑا مونجھا اکھیں پاݨ
لوکو حُسن نگر دی راݨ
تاݨ کلھیپے دی ہک تاݨ
سِجھ شرمندہ کر گئی اِے
تھل وِچ تسی مر گئی اِے

اکھ دا ڈکھ

لَپ لَپ ہنجوں ٻہہ کیرے
تھی مونجھی دِل تڑپاوے
ڈکھ ڈوہیلی تے ٻِن ٻیلی
کیکوں حال سُݨاوے
ساہ جھُݨ کے پیّ رَستے ڈیکھے
گھَی پیّ کُر لاوے
گاہی اکھ تھل وانگوں تَسی
ٻُر دی جھوک سَڑاوے
ڈھولا گھر نہ آوے

لاچاری

ہتھ چنگیر محبت والی
بھر مُٹھیں ورتاواں
سنگ سُہاگ تے ویڑھے پاڑے
وت وی مول نہ بھانواں
ڈئین ڈراکل رات دی کندھی
رُوواں پئی کُرلاواں
آوے کھول کلھیپا بائیں
بائیں کوں چِک پاواں

اُڈ اُڈ کے پُچھن باہیں

ڈُھول !

کیکوں گَل لاواں

یاد سجنڑ دا میلا

رُوح دے اندر روز ہے لگدا
یاد سجنڑ دا میلا
جھیڑے ہوندن جھمراں لگدین
ہوندے وقت سُہیلا
سدھراں سبھ سُہاگن تھیندین
وسدے جنگل بیلا
مولا میل مِلاوے شالا
ویس وٹاواں میلا

جے ڈِڈے سَگّے خُدا ڈِیوے

کُئی تے پُھل کھِڑے ، سانول
کِتھوں تاں سوجھلا ، پُھٹے
کُئی وَݨ تے وَنڈے ٹھاڈل
کہیں کندھ دا پچھاواں تے
سَاڈے ایں ڈُکھ سَٹرئیے بُت کوں
پناہ ڈِیوے
جیوݨ تے جی سگیوسے ناں
مَرݨ جوگی تے جاء ڈِیوے
جے ڈِڈے سَگّے خُدا
ڈِیوے

سچ

ٻیا سب کوڑ ہے سانول
ایویں بیکار قصہ ہے
جے سچ پُچھیں تاں لُگیں دا
کُئی لَج پال نئیں ہوندا
جے ڈُکھ ہووِن سِراندی تاں
ڈراکِل رات دے ڈر دا
کُئی بھیوال نئیں ہوندا

فریاد

ہک دی خاطر ہک تھی کے
بَر جنگل آن وسَایُم
حَال زہیراں کپڑے لیراں
سِر وِچ ڈُھوڑ رَچایُم
پیریں چھالے دَرد کِشالے
مَن وِچ بھَاہ بَھڑکایُم
تَسی تھل مارو وِچ پَھسی
رَج رَج دَرد ہَنڈائیم
ڈھولا گھر ناں آیُم

آخری گال

پوہ دا ڈکھ تاں سیٹرھ گئی آں
ہاڑ دی دُھپ نہ سَہہ سگساں ہَیں
خالی ویڑھا سُنج پیتھاری
ڈرساں اِتھ نہ بہہ سگساں ہَیں
جیونڑ دے مُنہ تار بَحر وِچ
اَنڑ تاری نہ لَہہ سگساں ہَیں
تیڈڑے باجھوں کیچ دا تھاہا
وِچ بھنبھور نہ رَہ سگساں ہَیں

مُحبّت کُوڑ ہے سانول

مُحبّت کوڑ ہے سانول
وَفا بے کار قِصّہ ہے
جے ، سَچ پُچھیں
اَزل کولوں ، اَبد توڑیں
اِے وگدے وقت دا دریا
ضرورت دا کرشمہ ہے
سَسی دے پندھ پر چاوݨ
اُلانبھا ہَن
پُنل دے کچے دِنئیں ، سَت رنگ پینگھیں کوں
ضرورت دا

تیڈا، ساڈا، ملݨ وچھڑݨ
یا کہیں بے اَنت سمجھوتے دی
لہی لاہݨ دی، بَس سِکھنڑیں
ضرورت ہے
ضرورت دِیاں کئی شکلاں، تے کئی منصب
ضرورت روح دی ہووے
بدن دی یا خیالیں دی
وَڈا کوجھا کریندی اِے
سَبھو کجُھ پھوک ڈیندی اِے
سوہݨا سائیں
محُبت تے او وِندلاوا تے اولا ہے

جیندے پچھو، ضرورت دے ننگے بُت کوں
ُکا کے آدمی خوش اے
جو او بے غرض رستے دا پندھیڑو اے
وَفا دا چَاک ہے اُدنی بدھیڑو اے
محبّت کوڑ ہے سانول
وفا بے کار قِصّہ ہے

بلاعنوان

○

ٹِکّے دی ٹِک اِے میں نہ مَنّاں
سُوکھڑی سِک اِے میں نہ مَنّاں
پیار دی پینگھ رَساوݨ آلئیں
ڈُو وِچوں ہک اِے میں نہ مَنّاں

○

کوڑے متھڑے ڈِلو ڈِل اِن
سُول سُولڑے ڈُکھ پَل پَل اِن
شوق دی منزل کیچ سائیں دا
دل دی قیمت مارو تھل اِن

○

کون کہیں دے دَرد ونڈاوے
بے دی آئی کُوں سِر تے چاوے
کون ونجاوے کہیں دے روگ
بھوگ وے دِلڑی کلہیں بھوگ

چارے بنے کوڑ نئیں ہوندا

سِر مِٹی مُنہ دُھوڑ نئیں ہوندا

ایویں مُفت اُجائی کھیں دا

کئی سَنگتی سَنگ چھوڑ نئیں ہوندا

○

گُڑنجاں کھولے

وَدھ نہ بولے

ہیرے لَعل

نہ لکھیں تولے

مَلَم لاوے پَھٹ نہ پھولے

رَکھے لاج نہ بَھنے بھول

دِلڑی کَتی تاں اینجھا گول

رَل مِل جُگ تھی جیوݨ والے
صَدقے گھولے تھیوݨ والے
روح ہِن لِیراں لِیراں کر گئے
چَاک چُنی دا سِیوݨ والے

○

ویکھا موم دے وانگوں پگھرے

کِتّ مِنٹ کرے

مُول نہ پھرے

اپنٹے انت عذاب کنوں

اُٹھی جاگ ایں اُدترے خواب کنوں

○

وقت وپاری
جگ جُواری
جیونڑ جھَٹ دی کھیڈ
نہ بَنڑ بھولی بھیڈ

بُہ بُجھیں تے سُجھ نہ سُجھیں
آپُو آپ نہ کہیں کوں سُجھیں
ہنڈی عشق بجھارت سیکھی
آدمی بالی مُول نہ بُجھیں

ڈوہڑے

بَاہ دی بَاول بُک گئی آخر سُدھ سُہاگن نہ تھئی

جتھ کتھ نیڑے نچوایا ، کر ، تا تھیا تا تھئی

زہری پیڑاں کپڑے لیراں پھولاں لاٹے لئی

شاہین ونجا بیٹھی گھر اپنا دھوڑ مٹی سِر پئی

○

نہ ہنج نکلم نہ کھل آوے او دِل تے آن بنٹی ہم !

ہئی شوق جھُڑنٹ دا شوق دے وِچ او کوجھی ٹور ٹُری ہم

نت نیرا ناس تے تار اکھیں وِچ دِل دے تانگھ چھُری ہم

شاہین کھیں تے ڈوہ کائنی بس قسمت سخت بُری ہم

ہِمی لُوں لُوں درد کلی ڈُکھ دی بُت ویڻ ونگی ہِک ٹاہلی

سَاہ تَند ہجر دی پینگھ والی روح ونگ کلہپ دا خالی

لَب پیلے پَتر سُکی نِم دے اَکھ تر دی تانگھ دی لالی

اَساں کیادے کیا غشاہین تھتے پا اُوتری عِشق بھنوالی

○

جے سوکھڑا ہے تاں سوہناں تئیں، کُٹی آوے جھولی جھَل ݙیکھے
سَاہ سانگ تے ٹنگے خود اپݨاں، مِٹّی متھڑے موت دی گَل ݙیکھے
لاہجر دی لمبی لُوں لُوں وِچ، پھرے تھَل تے روہ جبل ݙیکھے
شاہین نہ جھَبڑ کے شُعلہ تھی، بَس نمڑاں نمڑاں بَل ݙیکھے

○

سَب زیور تریور آپ لہا تھی طوطی بوتی وَل بیٹھی
سَاہ جُھنڑ سُنگھر تیج گئی چُنڈ اِچ پا باہیں اپنے گل بیٹھی
ہِک مُسک دے بدلے ڈُو مونہے کئی تیر ڈُکھیں دے جھَل بیٹھی
شاہینؔ اے اُوتری دِل آخر پا مُل بیٹھی چا پھَل بیٹھی

گیت

○

گھاٹی تھی پپلی دی چھاں ڈھولا
ویڑھے آن وسیں ٹھرے ہاں ڈھولا

سیاں جھوٹن پینگھاں ، شاد ڈِسن
سبھو گھر اپنے آباد ڈِسن
ہک میں پئی چاک چٹاں ڈھولا
ویڑھے آن وسیں ٹھرے ہاں ڈھولا

روہ ، رُلدی لعل گو لیندڑی ہاں
وَدی رو رو منتاں منیدڑی ہاں
کہیں رُت تے سُنڑے میڈی دھاں ڈھولا
ویڑھے آن وسیں ٹھرے ہاں ڈھولا

روّوے کجّل، مُساگ، سِنگھار سائیں
لنگھ ونجم نہ مست بہار سائیں
کرے دھاں زُلفیں دی چھاں ڈھولا
ویڑھے آن وسیں، ٹھرے ہاں ڈھولا

○

ساوݨ آ گئے ، سانول آوے

دِل دی بوٹی وی پُھل چاوے

ساوی پِچّھ سَاول چودھاروں

اَساں کلہڑے چیکاں ماروں

سینگھی پتّی سُکھ سیج سُہاوے

ساوݨ آ گئے ، سانول آوے

پیلوں پکیاں ، چُنڑدیاں جٹیاں

ساوے چولے ، چُنیاں رَتیاں

کون تتی دے دَرد ونڈاوے

ساوݨ آ گئے ، سانول آوے

○

ساوݨ آ گئے ، سانول آوے
دِل دی بوٹی وی پُھل چاوے
ساوی پچّ سَاول چَودھاروں
اَساں کلہڑے چیکاں ماروں
سینگھی پَتی سُکھ سیج سُہاوے
ساوݨ آ گئے ، سانول آوے
پیلوں پکیاں ،چُنڑدیاں جٹیاں
ساوے چولے ، چُنیاں رَتیاں
کون تتی دے دَرد ونڈاوے
ساوݨ آ گئے ، سانول آوے

جنئیں ڈینہہ دا کنڈ کر گئے جانی
سُنجاں ویڑھا ، گُم سُم گانی
ہنج اَکھیں دے وِچ نہ ماوے
ساونڑ آ گئے ، سانول آوے

غزلاں

سانوݨ آپ سوالی تھی گئے
ہک، ہک پھینگ توں خالی تھی گئے

کیویں اِتھ، کئی بُوٹا نِسرے
دُشمن باغ دا مالی تھی گئے

اساں جو اُڈراک تھیوسے
وَݨ پتریں توں خالی تھی گئے

چن دو تُر، تُر ڈیکھݨ والے
آخر مست موالی تھی گئے

تیکوں ہا سئیں، ماݨ وطن دا
ساڈا اللہ والی تھی گئے

لالی بیٹھی کاں کوں آکھے
باغی خان دا، ہالی تھی گئے

○

بار، برہوں دا چاوݨ اوکھا
اوکھا، ہجر ہنڈاوݨ اوکھا

اپݨی رَت اِچ، دھاوݨ اوکھا
رُٹھڑا یار، مناوݨ اوکھا

اَساں روَل، ازل دے ساکوں
وَلدا گھر، وَل آوݨ اوکھا

جُم دے بھو کھلے جموں لَڑتے
سَاہ دی پینگھ، رساوݨ اوکھا

کوجھے وال، کلھیپے والے
کَنڈ تے کھول، ہلاوݨ اوکھا

ویلھا وَگدی نئیں ہے جانی
ہُک اِچ پانی راہوݨ اوکھا

کالے مُشکی نانگ، ڈُکھیں دے
گل اِچ وَل ڈے پاوݨ اوکھا

تَسی، ترپڑ، کرُ دھرتی تیں
سَاول بوٹا لاوݨ اوکھا

تھل دی، سڑدی ریت اِچ ساول
دُھپ کوں ویڑھ کے باہوݨ اوکھا

اونڈی خیر، خیرات دا، اُٹھا
ساڈے ٹُک اِچ ماون، اوکھا

ُسکھ دی لال، سُہاگڑی، چُنی
سِر توں، آپ لہاون اوکھا

مومی خواب، اکھیں اِچ رکھ تے
سجھ دے نال نبھاون اوکھا

چھانٹے، سخت نِناویں آلے
ننگی کنڈ تے کھاون اوکھا

اَساں بُھل ککریں دے، ساکوں
چُم اَکھیں تے لاون اوکھا

(۱)

دِل دے تار وِچھوڑا ٹُک گیئے
سَڈ، سَڈ تیکوں، سنگ وی سُک گیئے

کے تنیئں مہینہ دی مار جھلوں ہا
مُکنا ہا سے آخر مُک گیئے

پہلی رات دے چن وانگوں، وَل
سیت، ڈِکھالی ڈے کے لُک گیئے

کنئیں دِل نال، ایویں سَڈ ماریسے
ٹُردے پیر، تھلیں وِچ رُک گیئے

پاڈٹی ولدا اشو اِچ لُڑھیا
مُنہ تنئیں سکھڑاں، خالی مُک گیئے

○

ویلھا سُرت ڈِیہا گئے سائیں
بس، ساکوں وِندلا گئے سائیں

اَساں، اُویں، سُنج سُلکھڑیں
اپنْی راند، رَسا گئے سائیں

سَسڑی، رو، رو تھل وِچ آکھے
ساری کھیڈ وِنجا گئے سائیں

وَاہ اُچیں دی یاری آخر
اُچے شان، گھٹا گئے سائیں

کاڈیں کندھ تے کاں کاں لائی
بھجیں، بھجیں آ گئے سائیں

ویندیں ویندیں سُنج وستی دے
سارے طاق ولا گئے سائیں

پانی سِر توں اُچا آ گئے
کِن ونجوں وِہلا گئے سائیں

چار چدھاروں چُپ اِی چُپ اے
سینگھی بس، مُکلا گئے سائیں

○

سانول کھلے ، تے میں رو واں
بیٹھی ہار ، ہنجوں دے پو واں

وِدھرو ، وِدھر اِن سوچ دے متھڑے
اکھیں پھکیاں ، پھکیاں ، لو واں

گنڈھو گنڈھ اِم سا ہ دی تسبیح
وَل ، وَل ، ترٹے ، وَل ، وَل ، پو واں

چیٹی چنی دانگ ، جو لگیا
دلڑی ڈس ، میں کیویں دھو واں

Scanned with CamScanner

مُکلاوے دی پہلی رُت تئیں
شالا سانول، مَیں نہ ہووَاں

پیش پئے 'جو' پندھ پیادے
پیریں بیٹھی، چھالے جووَاں

○

کالے روہ وِچ مونجھا مَن، پَر چاوݨ سانگے
رَل بیٹھِن ڈُو پاندھی، دَرد ونڈاوݨ سانگے

اُڈدئیں اُڈدئیں، ڈُو اَکھیں دے پکھو لہہ پئے
سُکی ٹِنگ تے، یاد ہمیلاں پاوݨ سانگے

ہِک گُنگا، ڈُو باتے، رَل صلاحیں ڈیوݨ
منصف اَگو، ساکوں کھُل اَلاوݨ سانگے

ہِک ہِک گِھ کوں چُمدِن، پیار دے آلھݨے پاکے
لال کبوتر، گُٹکوں گُٹکوں، گاوݨ سانگے

اَندھی رات دِیاں باہیں، مار تھپا کے ہُٹیاں
ڈُکھ ڈُڈھی، ایں لاش کوں نِت دفناوݨ سانگے

چُپ دے اَندھے کھوہ اِچ آخر لہنا پوسی
اَپݨے مَن دا بند بوہا کھڑکاوݨ سانگے

○

کوڑے ہَن اندازے ، ڈیکھ
ڈیکھ گلھیں دے، غازے ڈیکھ

سوچ دے بے حس بَرف نگر وِچ
لاشاں ڈیکھ، جنازے ڈیکھ

دَرد کہانی، جوڑ سناوِن
دِل دے اِے پھٹ تازے ڈیکھ

کِھل کِھل اَکھیں، لاوَن والے
بھگیندے ، خمیازے ڈیکھ

مِنبر تے چڑھ، فتوے لاوِن
بِچھے بے نمازے ، ڈیکھ

○

اکھیاں دی برسات نہ مُکسی
لوکو، کیا اے رات نہ مُکسی

تیݙے، ساݙے ویڑھے کے تئیں
راہسی، ݙکھ دی جھات، نہ مُکسی

ڄندڑی جھوک جھا وِچ ہر دم
راہسی جھوریں وات، نہ مُکسی

مُک ویسی سب کُجھ پر شاہیں
ٻگ تے تیݙی تات نہ مُکسی

○

دِل کوں، دل دے بھا گھندے ہیں
سَودا، نقد صفا گھِندے ہیں

ہِک دُکھا، ڈُو نِنگے رَل کے
ڈُکھ اَپنڑے وِندلا گھِندے ہیں

پیلوں رُت اِچ، خالی پینگھاں
ڈیکھ کے مَن پَرچا گھِندے ہیں

بَس ہِک دید، تاں عید ہے سَاڈی
پِیا کھیں توں، کیا گھِندے ہیں

کالی رات جو رستہ روکے
بھاہ وی گھر کوں لا گھندے ہیں

بے حس برف جہئیں موسم وچ
نہ پچھ، کیویں سا، گھندے ہیں

اساں کملے جٹ تے ہالی
جو مِل پوندے کھا گھندے ہیں

○

بَر جنگل دی کالڑی رات
واہ، شاہ ݙاتا تیݙڑی ݙات

اپݨی راند، رسادو لوکو
سَٹ گھتوتیں ئیں دی تات

یاد دی گھُمݨ گھیری دے وِچ
ڄندڑی آگئی جھوریں وات

روہی وُٹھری، پینگھاں پیاں
سئیں نہ لنگھیا ساڈڑی واٹ

اپݨے اپݨے خیش قبیلے
سَب دے اپݨے لات منات

○

ہوا نال جھیڑے ، نہ ڈھنگ ایویں سانول
نئیں تے سدا راہسیں تنگ ایویں سانول

ایں وستی دے وِچ ، دم غنیمت ہے اُوندا
اُوندے باجھ کیا، مُکھ تے ننگ ایویں سانول

اے مُنہ وِنگے منگتے، تیکوں بُھل کیا ڈیسن
نہ اَڈ جھولی ،خیراں نہ مَنگ ایویں سانول

اَساں موت دے ہتھوں مَردے نہ ہاسے
جو مُشکی مَریندے نہ ڈنگ ایویں سانول

ایں تھَل اِچ کُئی کھیں دیاں خبراں نئیں لَہندا
اُچے ٹبڑے لیراں نہ ٹنگ ایویں سانول

○

کالی دھوں ، اَندھاری
پی گئی اِم ، رُت سَاری

کِتھ آ گئیں ، تول چھوڑیسن
ککھیں وِچ ، لوک وپاری

کِن ونجاں ، چار چدھاروں
ہِن مُشکی نانگ ، شکاری

آ ، ڈھول مَیں کھول ڈِتے ، ہِن
دَر دِل دے ، ہِک ہِک باری

او، مانوں، مَنْ دریا دا
میں کلّھی کونج، کنواری

واچھڑ وِچ واہندی، جُھگی
ہم، ڈُکھیں نال، اُساری

توں باہیں کھول، میں آواں
لب مسک دے نال، سنگھاری

اُوں طاق ولا چھوڑیے وَل
شاہیں اساڈی، واری

○

کِھل کِھل نخرے ، چاوَݨ والے

رُس گئے آپ ، مناوݨ والے

کالی رُن ، اندھاری دے وِچ

رُل گئے راہ ، ڈکھاوݨ والے

اندھی سیڑھ توں ہاری مَن گئے

بیڑی بَنّے لاوݨ والے

دُھپ وِچ آپ وی سَڑ گئے ، آخر

چھاں دے وانگوں چھاوݨ والے

بُھل بیٹھن ، شاہین دلیں کوں

یاد ہمیلاں پاوݨ والے

○

تانگھ دی دُھپ اِچ ، سَدا پُھل پیار دے سُکدے رہے
آپ اپنی بھاہ دے وِچ ،چُپ چاپ ہِن جُھکدے رہے

ساکوں آخر غم دے اُول، کالے سمندر لبھ گھدا
ہُݨ تنیئں جیندے کِنوں ،تھی دَر بدر رُلدے رہے

آکھدِن ساوݨ دے وِچ اِیں زور دا سیلاب اَئے
قطرہ قطرہ پاݨی خاطر، تَسے لَب سُکدے رہے

رہ گئی مشغول گالھی، پیار دے سجدے دے وِچ
ڈھول دے ہتھوں اُوندے،جوبن دے مُل مُکدے رہے

کچھ دو مُنہ کر کے اپنی، موت تک لڑدی رہی ہُم
پیت پندھ اِچ پیر بھاویں، رات ڈینہہ ڈُکھدے رہے

کیا ڈساں شاہین میں جہیں رول نت ایں پیار دی
ٹھڈی بھاہ وِچ سِنی مُنڈھی وانگ ہِن دُکھدے رہے

○

نہ روندے رہاوے، نہ وِچھڑے ملاوے
اِے کیا دِلبری ہے، سمجھ لکھ نہ آوے

تُسی رُکھے رو ہی سَدا پھینگ کیتے
سَدا بیٹ کچھی، او سَاونڑ وساوے

مَیں اِیں سَانگے تھل آوسی ہاں جو دُھپ اِچ
تتڑ اُوکوں زُلفیں دی چھاں، یاد آوے

میکوں روز اپنی شکستِ آنا دا
اے بے اَنت ڈُکھ روز، سولی چڑھاوے

محبّت دے دستور تبدیل تھی گئن
سَجّݨ لُٹ سَجّݨ کوں کھڑا مُسکراوے

میڈے دِل دی شاہیں بس اے دُعا ہے
مَیں رستہ ہاں میکوں، او منزل بݨاوے

○

سجن ساڈے بِلا جانی
ڈُکھی دِل نہ ڈُکھا جانی

اساں واچھڑ مُٹھے ساکوں
ڈریندی اے گھٹا جانی

کھکھیں دا ، آلنھا ساڈا
اُتو ظالم ہوا جانی

اَکھیں کِنڑ مِنڑ جو لئی رکھدِن
تیکوں اِیں نال کیا جانی

اَجݨ چُپ ہیں، تیڈی چُپ وِچ
مَیڈا گھر، مُس گیا جانی

قَسم رَبّ دِی نہ پل وِسّاں
توں ہِک واری تے آ جانی

○

اُوہے ڈِینہہ ہِن ، اُوہے راتاں
اُوہا لُک چھپ ، اُوہے گھاتاں

اُوہے روہ ہِن ، اُوہے پندھڑے
اُوہے چھالے ، اُوہے باکاں

اُویں معشوق مَن موجی
ڈُکھن لہجے تے ڈکھ ، ڈاتاں

سانول اَج کل ہوندِن پڑتے
تیڈے قِصّے ، میڈیاں تاتاں

شاہین اَج تنئیں ، نئیں مُکیے
اُوہے فرقے ، اُوہے ذاتاں

اے سایہ موت دا سایہ تے کینی
ہوا سُرکی ہے ، کُتی آیا تے کینی

جیکوں مُنہ زور پاݨی ، لوڑھی رکھدِن
او میڈے گھر دا ، سرمایہ تے کینی

تھلیں وِچ رُل گئے ہوسن پندھیڑو
کُئی ٹوبھے توڑیں آیا تے کینی

او کلھی کونج دے پر کپ کے پُچھدے
تیکوں اِتھ ڈُکھ کھیں تایا تے کینی

فصّل کیویں ، نِسر پئی ہے ڈُکھیں دی
مَیں بیجا ، زخمیں دا ، لایا تے کینی

○

اَسّاں ایویں کملے تے گالھے نہ ہوندے
اُوندے نین جے کر، پیالے نہ ہوندے

نہ اکھ اکھ کوں چُمدی، نہ بھوئیں اَمب اُوندا
نہ تھل ہوندا، دَل اِے کِشالے نہ ہوندے

چھتی دُھپ اَساڈا مُقدر نہ تھیندی
پچھاویں جو سُکھ دے، اُبالے نہ ہوندے

ضرور اوندے دَر تے اَساں ٹُر کے ویندے
او جیکر، ساڈے ڈٖٹھے بھالے نہ ہوندے

بیڑی کنڈے لگدی نہ کیوں، جو مُہانے
ایندے بی بی، بابے، تے لالے نہ ہوندے

سُونہہ، سُنجاݨ نہ ہائی ساڈی
لوکیں ڳال بݨائی ساڈی

اُوندی اکھ دا ککرا بݨ گئی
آخر سوچ سوائی ساڈی

بھورا بھورا بھور گئی اے
دِل کوں بے پَروائی ساڈی

اَمڑی چَن ویڑݨ توں کھِل کے
جِندڑی گھول گھُمائی ساڈی

سُکے تھوڈ، تے اَن کُھٹ سوچاں
لوکو گُھنڈ کُھلائی ساڈی

اَساں پیلے پُھل کِکریں دے
کہیں کوں لوڑ نہ کائی ساڈی

شوکدی نئیں وِچ لوڑھ گئی اِے
ساکوں اَج ماء جائی ساڈی

جُگ تھی کے ڈُکھ پھولݨ والی
کہیں کوں سانجھ نہ بھائی ساڈی

○

کِن تے مَراں یَمیں ، ونجاں کہری جاۓ اِے
کلہی سَٹ کے بَر اِچ ، سَجّݨ ٹُر گیا اِے

تتی ریت تَھل دی ، ونجیم جَان جَلدی
کھاوِم سِک پُنل دی، اُکھڑ گئیتن ساۓ اِے

میں چا کاسہ رُلی ، ککھیں نال تُلی
رِیہُم راہ بُھلی ، نہ مِلیُم خُدا اِے

سَجّݨ کھول باہیں ، بݨا چا پناہیں
اِنہیں باجھ سَائیں ، میڈی کہری جاۓ اِے

اَکھیں رو، رو بیرے، سجݨ نت پریرے
سُنجے دِل دے ڈیرے، نہ کئی آسرا اِے

ہنجوں گھُٹی لا کے، ڈکھیں وات پا کے
عدم ٹُر پئی اِے، بھَلا کینجھی ماء اِے

سَدا خوشیاں ماݨے، رَہن سُکھ سرانے
شاہین اُوندے بھاݨے، میڈی اِے دُعا اِے

○

کوڑ دے، ایں کو جھے گھر اِچ، راہوݨے
سوچ کوں، نِت نِت، نواں، زخماوݨے

اوچھا کر کے، ٹُر، ویندِن، چُپ چاپ، او
لوک جو ہوندِن، ٻہوں مَن بھاوݨے

اُپݨے ہنجوں، آپ اُگھڑیں ہِن اَساں
آپ اپݨا من، اَساں پرچاوݨے

کون منصف ہے، اِتھاں فریاد کھیں
ویڑھ کے چُپ، ݙکھ نگر اِچ راہوݨے

مُسک مُنہ تے اَج ذرا، چمکا گھنوں
اُوں اساڈا حال ڈیکھݨ آوݨے

شاہیں تیڈا راہ بھلیندڑ کون ہے؟
کیں اِتھاں تیکوں بھلا گل لاوݨے

○

نہ رُس ایویں مُکھ نہ موڑ
سانول، پونبلے خواب نہ توڑ

کالے روہ دی ڈُکھی ڈگ تے
ساکوں ہر دم، تیڈڑی لوڑ

رَل مِل بھوگ چھوڑیسوں، بھوگے
ڈھولݨ تل وَستی نہ چھوڑ

گھمݨ گھیری توں نِکھتے تاں
مݨ دریا دی ڈِتا بوڑ

لڈ ونجن دیاں گاہیں کر کے
جانی گھندم لہو نچوڑ

کر شاہین توکل ٹُر پو
اللہ آپ پُجیسی توڑ

اوکھے اوجھڑ مارو تھل دے
ٻلکن اکھیں، ہاں وی ڈلدے

کہیں کوں ڈنگ گئی رات اندھاری
کہیں کوں سوجھل ڈینہہ نئیں پھلدے

پیرو رانڑے ریت اِچ، رُل گئے
پونبل خواب سُہانے کل دے

نہ سَڈ مارو، سُنج دستی توں
وَل آندے نئیں پیار دے وَلدے

رات گذر گئی ، ڈھول نہ آیا
ڈیوے رہ گئے ، طاق اِچ بلدے

لال سُہاگڑی چُنی دے وِچ
سڑ گئے وعدے ہوت پُنل دے

بس شاہین جو ، سیت مُنڈھاوِن
دِر دل وِیندِن ہوش عقل دے

○

اَپݨے آپ توں اولا کر کے
تڑپئی، چند تَلی تے دَھر کے

سَبھ دے نال، دُہاکڑی تھی گئی
جھولی وِچ انگارے بَھر کے

اَپݨے ہتھیں کھیݙ وَنجا کے
ڳلی تھلی، وَدی گرَ کے

آ، اَپݨا ڳل، آپ چا کپُوں
سانول کیا جلیسوں، مَر مَر کے

بچ سَگدیں تاں، بچ وَنج گاہی
کجھُ نئیں لبَھݨا، تسڑی مَر کے

سیڑھیں پار نئیں لگݨ ݙِتا
سینگھی ݙیکھ گھِدا اِہم، تَر کے

○

پندھیڑے، وڑنج کے تھل دے منگیں ٹھاڈل، نئیں مِلنٹی
تیڈے جِنئیں رول بُشکی کوں، خوشی ہک پل، نئیں مِلنٹی

اِیہو پَل ہئی جو بَدھ سگدیں پَلو وِچ مَانڑ، سَنگتیں دا
گئے ویلھے، وفادی اِے، وَلاوَل ڈھل، نئیں مِلنٹی

سُواُوعدے دی نہ بھولیں، وفادی چنگ لو اُصلوں
چیڑی دی چوگ جِتلاوی، اے شئے اَج کل نئیں مِلنٹی

لہاسَٹ تانگھ گھر دَر دی، اے سُکھ دی سیج سَت رنگی
تیڈا حِصّہ نئیں گالھی، نہ بَنڑ پاگل، نئیں مِلنٹی

تیکوں ہَن شوق، سیج دے سُول کِھل کِھل کے وِچھاونڑ دے
کلھیپا ڈِات ہئی سیج دی، سنگت ہُنڑ وَل نئیں مِلنٹی

○

مونجھ مونجھاری دِل دے اَندر
ہلکے، شوکے وانگ سمندر

رَت پئی رووے رات اساڈی
ڈُنہہ وی لنگھدے آہیں بھَر بھَر

لُوہے جذبے، لوبھی سوچاں
بندے تھی ڳِن خالی کھنڈر

سُکھ دا ہِک سَاہ وی نہ لَبھیا
ڈُکھ پئے مِلدِن جھولی بھَر بھَر

شام تھئی، سَب آساں تُرٹیاں
اَکھیں نالے واہندِن جھَر جھَر

○

مَیں تاں، تھل ہاں، تَس نبڑیاں، توں ہیں کیچ پُنل وے
تیڈی ساڈی راند نئیں رَلنی، وِچ ساڈے نہ رَل وے

تیڈا ساڈا جوڑ نہ کوئی، میں سایہ توں سورج
جے توں کول آئیوں میڈے تاں، ڈھولݨ ویسیاں ڈھل وے

توں تاں پُھل ہئیں سیج سُہیں، میں ہاں دَرد کنڈے دا
کے تک ساڈی سانجھ نبڑسی، سوچ میڈا بھورَل وے

او بے انت سمندر وانگوں، اَݨ ڈٹھا تے گُجھیا
آپ مدھانی مکھݨ جیہڑا، آپ مَٹی دا گل وے

○

سناٹے دا راج، تے اکھیں ویلیاں
پیریں رُلدِن تاج، تے اکھیں ویلیاں

دِل سسڑی بیتاب، تھلیں دے ہاب تھئی
پچھی لُٹ گِن ڈاج، تے اکھیں ویلیاں

چار چدھاروں بھانبڑ بلدے ڈیکھ کے دِل
بُھل بیٹھی، کم کاج تے اکھیں ویلیاں

چیٹرے پھدر دی رات، ڈکھیں دی تات تے دِل
سِر تے کر کے گاج، تے اکھیں ویلیاں

شاہین اساں وسنیک ہیں اُوں وستی دے جتھ
نچدِن نت وِہاج، تے اکھیں ویلیاں

○

رو، رو بھانویں مَر ویساں میں
وَنْ تے ساوے کر ویساں میں

پیچ دے سَب پَچ مارْ تھُاڑے
کوجھے روہ، ڈُونگر ویساں میں

جو وَس لگدی، لاگِھن سائیں
ہَر ہِک ڈُکھڑا، جَر ویساں میں

شاہ ڈاتے دی وَستی ہِک ڈینہہ
بے زر تے بے پَر ویساں میں

کیچ پُنل دی مِٹڑی چُمنڑ
سینگھی سِر دے بَھر ویساں میں

○

غزل تے آکھݨی ہے پَر ----
وفا وی چاہݨی ہے پَر ----

رُٹھے رِشتے ، ڈُٹھیاں جھوکاں
تے جاء وی آپݨی ہے پَر ----

چُھری دے ہیٹھ ، پھتکݨ لو
نماݨی ٻاکݨی ہے پَر -----

لَمبی لیندیں سُکھے گھر کوں
سنواݨ ساہکݨی ہے پَر ----

اے جند جوگی کرن والی
کلی تے ٹاہنڈی ہے پَر ----

اے روہ اپنڑے' روہی اپنڑی
تے راہ وی آپنڑی ہے پَر ---

شاہین اپنڑی شاہی دی حد
اَسّاں وی ناپنڑی ہے پَر ----

کافیاں

○

پکھو آ، اُڈاری مار، اَے ڈٖنہیہ سُکھ سانوݨ دے

ٹوبھے تار مِتار، موتی مَن بھانوݨ دے

ٹبڑے سجڑے کو ئلیں کُوکݨ !

سینگھیاں، سرتیاں پینگھاں جھوٹݨ

نیناں کجل کٹار، تانگھی تن تاوݨ دے

سانجھے سنگتاں، راج بہانڑے !

چُوڑے ٹوکویں، طُول وہانڑے !

چھوڑ تھلو چڑ یار، اَے پَل چَس چاوݨ دے

وقت وِہایا، ویل نئیں مِلنٹی !
من موہن جہیں بیل نئیں مِلنٹی
ٹھیل کچا، جُل پار ویلھے رَل بُہوّں دے

○

نینہہ اولڑا روڳ، دردوں درد سوایا

من وچ پھیلیا سوڳ، نیناں مار مُسایا

پیت پُنلڑی، مول نہ پھلڑی، ہے ہے جندڑی برہ وچ گلڑی

گھن کے ٻہہ ڳئی جوڳ، سانول ہوت پرایا

کر کر پھیرے گل ڳیئن زیرے، آکھنڑے چوں چوں نال پپیہے

چُنج وچوں ڈھ ڳئی چوڳ، سفریں سخت ستایا

لاہیاں لانگھے، سخت اڑانگے، سانول سانگھے، گل دے گھانگے

لائی، لانڑے، ٻھوڳ، جنگلیں جوڑ ڈرایا

آساں بُکیاں، پینگھاں تُرٹیاں، بختوں مٹھیاں ول نہ وُٹھیاں

پیاں ٻھگیندن ٻھوڳ، ساونڑ راس نہ آیا